

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД
Друштво за осигурување на живот
Скопје

**Финансиски извештаи за годината која
завршува на 31 декември 2015 година**

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

СОДРЖИНА	Страна
Финансиски извештаи	
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	3
Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)	7
Извештај за промени во главнината	12
Извештај за паричните текови	13
Белешки кон финансиските извештаи	15-64
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3 Годишен извештај	

Извештај на независниот ревизор

До Одбор на директори и Акционерите на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за животно осигурување Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за животно осигурување Скопје, кои што ги вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2015 година, како и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и паричните текови за годината којашто завршува тогаш, и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

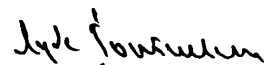
Според наше мислење, финансиски извештаи ја прикажуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото заклучно со 31 декември 2015 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Годишниот извештај е подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за Трговски Друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на Годишната сметка и Годишниот извештај на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за животна осигурување Скопје, кои се одобрени од страна на Одборот на директори на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за животна осигурување Скопје.

Според барањата на Законот за Ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во Годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за животна осигурување Скопје во согласност со член 384 од Законот за Трговски Друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во Годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за животна осигурување Скопје, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2015 година.

Љубе Ѓеорѓиевски
Управител

Љубе Ѓеорѓиевски
Овластен ревизор

ПРАЈСВОТЕРХАУСКУПЕРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

Скопје, 24 март 2016 година

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
Година што завршува на 31 декември 2015

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200		545.721	437.212
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	483.507	381.545
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	8.1	484.429	384.707
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205			-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		-1.473	-1.861
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		-61	-1.216
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		612	-85
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	9	61.632	55.601
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216	9а.	49.789	38.623
4. Позитивни курсни разлики	217		7.038	4.230
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		18	14
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		2.076	6.753
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		1.364	6.409
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		712	344
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223	9б.	2.711	5.981
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223а		-	-
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		-	-
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	10	582	66

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се исказани во илјади Денари, доколку не е поинаку исказано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ) (продолжува)
Година што завршува на 31 декември 2015

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		513.520	413.605
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	11	76.848	46.327
1. Бруто исплатени штети	228		76.226	43.503
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		-	-
3. Бруто исплатени штети - дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ретроцесија	231		-	-
5. Промени во бруто резервите за штети	232		622	2.824
6. Промени во бруто резервите за штети - дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување	234		-	-
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	12	272.179	210.435
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		272.179	210.435
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		272.179	210.435
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквилизационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквилизационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквилизационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		-	-
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		-	-
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви - дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ) (продолжува)
Година што завршува на 31 декември 2015

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		-	-
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		-	-
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		-	-
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	153.614	150.433
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252	13	109.860	107.350
1.1 Провизија	253		84.422	82.302
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а		13.434	10.115
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		12.004	14.933
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		-	-
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	13	43.754	43.083
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		3.151	2.865
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258		14.819	16.689
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		9.922	11.130
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		986	1.071
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		3.570	3.848
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		341	640
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		1.584	1.581
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		24.200	21.948
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		16.601	17.458
2.4.2 Материјални трошоци	260б		1.875	1.591
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		5.724	2.899
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	6.272	5.161
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		156	205
3. Негативни курсни разлики	264		6.116	4.956
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		-	-

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ) (продолжува)
Година што завршува на 31 декември 2015

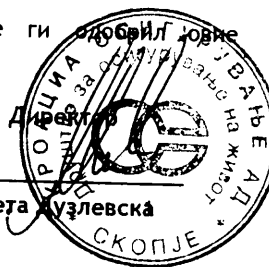
Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		-	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		-	-
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		2.542	1.950
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		2.542	1.950
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		1.894	-761
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	15	171	60
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		32.201	23.607
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		-	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	16	4.197	3.768
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		-	-
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		28.004	19.839
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		-	-

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Генералниот Директор на Кроацيا Осигурување АД - Скопје ги одобрил овие
 неревидирани финансиски извештаи на 29.02.2016 година:

Извршен Директор

Вилма Учета Кузлевска

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
На 31 декември 2015

Опис на позицијата	Број на пози-ција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	1	17	1.667	1.920
1. Гудвил	2		-	-
2. Останати нематеријални средства	3		1.667	1.920
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	4	18	1.364.034	1.093.851
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	5		-	-
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	6		-	-
1.1 Земјиште	7		-	-
1.2 Градежни објекти	8		-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	9		-	-
2.1 Земјиште	10		-	-
2.2 Градежни објекти	11		-	-
2.3 Останати материјални средства	12		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	13		-	-
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	14		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	15		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	16		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	17		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	18		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	19		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	20		-	-
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	21	18	1.364.034	1.093.851
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	22	18.1	598.588	567.303
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	23		56.305	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	24		542.283	567.303

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА) (продолжува)
На 31 декември 2015

Опис на позицијата	Број на пози-ција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	25	18.2	487.769	245.214
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	26		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	27		487.769	245.214
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	28		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	29		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	30	18	49.118	3.394
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	31		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	32		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	33		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	34		49.118	3.394
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	35	18.3	228.559	277.940
4.1 Дадени депозити	36		211.210	273.458
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	37		-	-
4.3 останати заеми	38		17.349	4.482
4.4 Останати пласмани	39		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	40		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	41		-	-
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	42		654	42
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	43		654	42
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	44		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	45		-	-
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	46		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	47		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	48		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	49		-	-
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	50		-	-

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА) (продолжува)
На 31 декември 2015

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	51		-	-
1. Одложени даночни средства	52		-	-
2. Тековни даночни средства	53		-	-
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	54		67.008	47.824
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	55	19.	28.619	24.611
1. Побарувања од осигуреници	56		28.619	24.611
2. Побарувања од посредници	57		-	-
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	58		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	59		-	-
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	60		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	61		-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	62		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	63	20	38.388	23.213
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	64		4.730	-
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	65		33.192	23.016
3. Останати побарувања	66		466	197
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	67		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	68		16.147	11.088
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	69	17	2.961	4.712
1. Опрема	70		2.721	4.472
2. Останати материјални средства	71		240	240
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	72	21.	13.186	6.376
1. Парични средства во банка	73		10.072	4.185
2. Парични средства во благајна	74		19	11
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	75		2.845	2.180
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	76		250	-
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	77		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	78	22	3.409	3.352
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	79		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	80		-	2.499
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	81		3.409	853
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	82		-	-
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З)	83		1.452.919	1.158.077

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА) (продолжува)
На 31 декември 2015

Опис на позицијата	Број на пози-ција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	84		-	-
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	85	24	289.713	261.709
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	86	23.	184.132	184.132
1. Запишан капитал од обични акции	87		184.132	184.132
2. Запишан капитал од приоритетни акции	88			-
3. Запишан а неуплатен капитал	89			-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	90			-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	91			-
1. Материјални средства	92			-
2. Финансиски вложувања	93			-
3. Останати ревалоризациони резерви	94			-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	95		27.321	20.708
1. Законски резерви	96		37.087	30.474
2. Статутарни резерви	97			-
3. Резерви за сопствени акции	98			-
4. Откупени сопствени акции	99		-9.766	-9.766
5 Останати резерви	100			-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		50.256	37.030
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102			-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		28.004	19.839
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104			-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105			-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	25	1.127.889	855.025
I. Бруто резерви за преносни премии	107		7.942	7.881
II. Бруто математичка резерва	108	25.1	1.114.771	842.591
III. Бруто резерви за штети	109		5.176	4.553
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110			-
V. Бруто еквилизациона резерва	111			-
VI. Бруто останати технички резерви	112			-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113			-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		196	100
1. Резерви за вработени	115		196	100
2. Останати резерви	116			-
Г.ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	26	1.220	3.223
1. Одложени даночни обврски	118			-
2. Тековни даночни обврски	119		1.220	3.223
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120			-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	27.	33.901	38.020

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА) (продолжува)
На 31 декември 2015

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122			
1. Обврски спрема осигуреници	123		-	-
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		-	-
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126			
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		-	-
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	27.	33.901	38.020
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131			
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		30.646	34.308
3. Останати обврски	133		1.400	2.394
3. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		1.855	1.318
S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З+S	136		1.452.919	1.158.077
J. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		-	-

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Генералниот Директор на Кроацيا Осигурување АД - Скопје ги одобрил овие неревидирани финансиски извештаи на 29.02.2016 година:

Извршен Директор

Вилма Учева Дузлевска

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ - Година што завршува на 31 декември 2015

	Опис на позицијата	Уплатен капитал	Ревалоризациски резерви	Резерви (законски)	Откупени сопствени акции	Задржана добивка	Добивка/загуба за тековната година	Вкупно капитал и резерви
I.	Состојба 01.01.2014 година	184.132	86	23.167	(9.766)	22.417	21.919	241.955
1	Промена на сметководствена политика	-	-	-	-	-	-	-
2	Исправка на грешки од претходни периоди	-	-	-	-	-	-	-
II.	Состојба на 01.01.2014-коригирана	184.132	86	23.167	(9.766)	22.417	21.919	241.955
III.	Сеопфатна добивка/загуба за претходна година	-	(86)	-	-	-	19.839	19.839
1	Добивка или загуба за периодот	-	-	-	-	-	19.839	19.839
2	Останата сеопфатна добивка или загуба за претходна година	-	-	-	-	-	-	-
2.1	Нереализирани добивки/загуби од финансиски средства расположиви за продажба	-	(86)	-	-	-	-	(86)
2.2	Останати невласнички промени во капиталот	-	(86)	-	-	-	-	(86)
IV.	Трансакции со сопствениците (претходен период)	-	-	7.307	-	14.613	(21.919)	-
1	Зголемување/намалување на запишаниот капитал	-	-	7.307	-	14.613	(21.919)	-
2	Исплати на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-
3	Останати распределби со сопствениците	-	-	-	-	-	-	-
V.	Состојба 31.12.2014 година	184.132	-	30.474	(9.766)	37.030	19.839	261.709
VI.	Состојба 01.01.2015 година	184.132	-	30.474	(9.766)	37.030	19.839	261.709
1	Промена на сметководствена политика	-	-	-	-	-	-	-
2	Исправка на грешки од претходни периоди	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Состојба на 01.01.2015-коригирана	184.132	-	30.474	(9.766)	37.030	19.839	261.709
VIII.	Сеопфатна добивка/загуба за претходна година	-	-	-	-	-	19.839	19.839
1	Добивка или загуба за периодот	-	-	-	-	-	19.839	19.839
2	Останата сеопфатна добивка или загуба за претходна година	-	-	-	-	-	28.005	28.005
2.1	Нереализирани добивки/загуби од финансиски средства расположиви за продажба	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Останати невласнички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-
IX.	Трансакции со сопствениците (претходен период)	-	-	6.613	-	13.226	(19.839)	-
1	Зголемување/намалување на запишаниот капитал	-	-	6.613	-	13.226	(19.839)	-
2	Исплати на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-
3	Останати распределби со сопствениците	-	-	-	-	-	-	-
X.	Состојба 31.12.2015 година	184.132	-	37.087	(9.766)	50.256	28.005	289.713

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

Година што завршува на 31 декември 2015

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
A. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	478.527	382.082
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	478.527	382.082
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	-	-
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	245.013	194.203
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	76.226	43.502
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	1.473	1.860
4. Надоместоци и други лични расходи	310	16.308	18.270
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	137.241	127.645
6. Платени камати	312	155	205
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	6.200	713
8. Останати одливи од редовни активности	314	7.410	2.008
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	233.513	187.879
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
B. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	89.276	38.368
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	280	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	11.663
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	49.382	-
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	39.614	26.705
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	314.985	225.515
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	528	1.019
2. Одливи по основ на материјални средства	328	619	1.330
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	27.653	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	286.184	223.166
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	225.710	187.147

Белешките од страна 15 до 64 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2015 (продолжува)

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
В. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	994	803
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	994	803
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	994	803
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	567.802	420.450
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	560.993	420.521
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	6.809	-
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350		71
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	6.376	6.447
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	13.185	6.376

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

1. КОРПОРАТИВНИ ПОДАТОЦИ

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) има добиено Решение за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување бр.18-3209/6 од 10.08.2004 година, според кое Друштвото ќе врши работи на осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- осигурување на живот (освен она наведено во точките од 20 до 23 од член 5 од Законот за супервизија на осигурување), и
- осигурување од последици на несреќен случај - незгода (вклучувајќи и индустриски повреди и професионални заболувања) во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда.

Како основач со 95% сопственост на капиталот се јавува Кроација Осигурување дд Загреб, ул.Мирамарска бр.22 Загреб, Хрватска. Останатите 5 % се сопственички акции на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР, поделен на 30.000 обични акции со номинална вредност на една акција од 100 ЕУР.

Седиштето на Друштвото е регистрирано во Скопје, на ул. Кирил и Методиј бр.20.

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2015 година изнесува 44 вработени од кои 15 на неопределено и 29 на определено време (2014: 35 вработени).

Членови на Одбор на Директори

Членовите на Одборот на Директори, во текот на финансиската година и до датумот на овој извештај се прикажани во продолжение:

Жељко Јукиќ - Претседател на Одборот на Директори;

Андреј Коштомај - Неизвршен член на Одборот на Директори;

Роберт Вучковиќ - Неизвршен член на Одборот на Директори;

Вилма Учета Дузлевска - Извршен член на Одборот на Директори и

Огњен Блажевски - Неизвршен независен член на Одборот на Директори.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Во сите материјални аспекти, овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15 и 6/2016), законските одредби од Законот за супервизија на осигурувањето (Сл. Весник 27/2002, 84/2002, 98/2002, 33/2004, 88/05, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/2011, 127/11, 112/2011, 30/2012, 188/2013, 112/2014, 153/2015 и 192/2015) и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011), каде што беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ7 до ПКТ 32. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применуваат од страна на Друштвото. МСФИ (вклучувајќи МСФИ1), претходно познати како МСС (Меѓународни сметководствени стандарди), беа иницијално објавени во Службен весник во 1997 година и оттогаш беа неколку пати ажурирани. Последното ажурирање беше во декември 2010 година.

Исто така, согласно Законот за супервизија на осигурувањето, Агенцијата за супервизија на осигурување има пропишано подзаконски акти и правилници од кои ги издбојуваме следниве:

- Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (сл. весник на РМ 148/2010, 41/2011)
- Правилникот за формата и содржината на билансните шеми и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл весник на РМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, и 180/30 декември 2013);
- Правилник за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно ограничување (Сл весник на РМ 64/2011, 127/2014)
- Правилник за формата и содржината на ревизорскиот извештај и минималниот опфат на ревизија на друштвата за осигурување и реосигурување (сл. весник 169 - 2010)
- Правилник за формата и содржината на дополнителните финансиски извештаи на друштвата за осигурување (Сл весник на РМ 30/2012)
- детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување;
- Правилник за методот за пресметка на коефициентот на пресметка на ликвидност и минималната ликвидност (сл. весник 64 - 2011)
- Правилник за формата и содржината на Извештајот за вреднување на ставките во Билансот на состојба (сл. весник 67 - 2011)
- Правилник за пресметка на потребното ниво на маргина на солветност (сл. весник 5/ 2011, 41/2011)
- Метод за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за изготвување на финансиските извештаи (Службен весник 169/2010, 141/2013);
- Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви (Службен весник 158/2010, 169/2010, 41/2011 и 187/2013).

Сметководствената законска регулатива е со важност од 2011 година. Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирано погоре.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.1 Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за вложувањата кои се чуваат до доспевање кои се признаени според методата на амортизирана набавна вредност.

2.2 Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои не можат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и/или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.3 Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари ("МКД" или "денари"), која е функционална валута на Друштвото. Освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во македонски денари.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1 Класификација на договорите за осигурување и реосигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од следните променливи компоненти: каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странските валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се обезбедува во случај на промена на нефинансиска променлива компонента која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

3.2 Договори за осигурување

(а) Признавање и мерење

Приходи

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува. Приходите се признаваат ако истовремено се зголемат средствата или се намалат обврските.

Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за Друштвото. Кога ќе се јави неизвесност во врска со наплатливоста на износот кој веќе е вклучен во приходот, ненаплатливиот износ, или износот чиешто надоместување не е повеќе веројатно се признава како расход, а не како корекција на износот на приходот којшто бил првично признаен.

Бруто полисирана премија

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

(а) Признавање и мерење (продолжува)

Приходи (Продолжува)

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанувањето на ризикот за времетраење на период на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии од незгода кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети и исплати на осигуреници

Трошоците по основ на штети по договори за осигурување ги вклучуваат:

- трошоците за настанати, пријавени и исплатени штети;
- трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети;
- трошоците за настанати, но непријавени штети.

Трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети и трошоците за настанати, но непријавени штети, ја преставуваат разликата во соодветните резерви по основ на договори за осигурување.

Настанатите штети и исплати на осигуреници ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети, како и исплати на осигуреници по основ на доживување кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година.

Настанатите штети и исплати на осигуреници исто така ги опфаќаат трошоците за подмирување на износите кои се исплатени по основ на откуп на полиси врз основа на таблица на откупни вредности.

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настанати, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не. Неподмирени штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и доколку се материјални, посебно се обелоденети. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Резервациите за штети се формираат по начелата на актуарската струка со употреба на соодветни статистички методи.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

(б) Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување се дефинираат како трошоци за стекнување на нови договори за осигурување и ги вклучуваат директните трошоци, како што се провизиите за стекнување и трошоците поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси. Трошоците за стекнување се признаваат како трошок во моментот на настанување.

(в) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Средства за реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Бруто полисирана премија предадена во реосигурување

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

3.3 Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Каматите се признаваат на пресметковна основа според методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна каматна стапка е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.4 Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.5 Расходи

Во политиката за признавање расходи, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3.6 Трансакции во странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2015 и 2014, се следните:

	2015	Во денари 2014
ЕУР	61,5947	61,4814
УСД	56,3744	50,5604

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.7 Данок од добивка (тековен и одложен)

Даночниот расход на периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава во добивката и загубата, освен до степен до кој се однесува на ставки признаени во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така се признава во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот, соодветно.

Тековен данок на добивка

Почнувајќи од 1 јануари 2009 година па се до 31 декември 2013 година, Друштвото нема платено данок на добивка на добивката пред оданочување, додека добивката е распределена во форма на дивиденди и останати форми на дистрибуција на добивката во монетарен или немонетарен облик. 10% данок на добивка се пресметува на распределениот дел од добивката, во моментот на исплата на дивидендите. Дивидендата распределена на домашни правни лица беше изземена од оданочување со данок на добивка. Дивидендата распределена на физички лица и странски правни лица не беше изземена од оданочување со данок на добивка и обврска за плаќање на 10% данок на добивка настануваше во моментот на исплата на дивидендата. Данокот на добивка се додаваше на непризнаените трошоци настанати во текот на фискалната година, намалени за износот на даночниот кредит и други даночни олеснувања. Данок на добивка на непризнаените трошоци се плаќаше без оглед дали Друштвото остварило добивка или не. Почнувајќи од 2014 година нов даночен режим стапи на сила, според кој основницата за пресметка на данокот на добивка се префрли од концептот на „распределба“ на добивката, на добивка пред оданочување. Новиот Закон за данок на добивка беше донесен и стапи на сила од 2 август 2014 година, но треба да се применува од 1 јануари 2015 и за добивката остварена во 2014 година.

Тековниот данок на добивка се пресметува на основа на даночните закони усвоени или значително усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба, во земјите во кои Друштвото оперира и генерира добивка која е предмет на оданочување. Повремено, Раководството ги оценува позициите во даночните пријави во однос на ситуациите каде апликативната даночна регулатива бара соодветни интерпретации. Раководството исто така пресметува резерви, кога е неопходно, врз основа на износите кои се очекува да бидат исплатени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Во согласност со даночната регулатива применлива од 1 јануари 2009 година до 31 декември 2013 година, даночната стапка за оданочување на нераспределената добивка практично беше сведена на нула, со оглед на тоа што данок на добивка се пресметуваше само кога добивката се распределуваше на странски правни лица. Согласно МСС 12.52А и ПКТ 25, одложените даночни средства и одложените даночни обврски треба да се мерат со примена на нераспределената стапка. Тоа резултираше со анулирање на одложените даночни средства и сите одложени даночни обврски со состојба на 31 декември 2009, како и анулирање на сите одложени даночни средства со состојба на 31 декември 2010, доколку постојат. Почнувајќи од 1 јануари 2014, одложениот данок на добивка се признава за временските разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност во финансиските извештаи. Сепак, одложените даночни обврски не се признаваат ако тие произлегуваат од почетното признавање на гудвил, одложениот данок на добивка не се пресметува ако произлегува од почетното признавање на средството или обврската од трансакција поинакво од деловна комбинација која во моментот на настанување нема влијание ниту врз сметководството ниту на оданочивата добивка или загуба.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.7 Данок од добивка (тековен и одложен) (продолжува)

Одложениот данок на добивка се определува со примена на даночни стапки (и закони) кои се усвоени или значајно усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба и кои се очекува да се применуваат кога поврзаните одложени даночни средства се реализирани или одложените даночни обврски се подмирени.

Одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека идните оданочиви добивки ќе бидат на располагање и ќе можат да се искористат за порамнување со привремените разлики меѓу одложените даночни средства и обврски. Одложените даночните средства и обврски се нетираат само кога постои законско право за порамнување на тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данокот на добивка наплатен од страна истиот даночен орган, било да се од истото лице кое подлежи на оданочување или различни лица кои подлежат на оданочување, кои имаат намера да ги подмират износите на нетирана основа. Друштвото нема признаено одложени даночни средства и обврски на 31 декември 2015 и 2014 година, бидејќи не постојат привремени разлики на овие датуми. Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 15.

3.8 Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти се високо ликвидни средства. Паричните еквиваленти се дефинираат како краткорочни, високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување.

3.9 Побарувања од осигурување

Побарувањата по основ на премии за осигурување се состојат од фактурирани, а ненаплатени премии за осигурување согласно тарифата на Друштвото, намалени за направената исправка на вредноста (резервација) за сомнителните и ненаплатливи побарувања.

а) Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од осигурување

Исправката на вредноста на побарувањата по основ на премии и камати на премии се врши според проценката на наплатливост на овие побарувања од страна на менаџментот на Друштвото.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.9 Побарувања од осигурување (продолжува)

Вредноста на побарувањата се намалува за исправката за сомнителни и спорни побарувања, односно за вредносното усогласување на побарувањата според рочната структура, и тоа како што следува:

Старост на побарувања (доспеани)	% на исправка од номиналниот износ
Доспеани до 30 дена	0%
Доспеани од 31 до 60 дена	10%
Доспеани од 61 до 120 дена	31%
Доспеани од 121 до 270 дена	51%
Доспеани од 271 до 365 дена	71%
Доспеани над 365 дена	100%

3.10 Вложувања во хартии од вредност

а) Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни или долгорочни хартии од вредност (државни записи или обврзници) издадени од страна на државата кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, вклучувајќи ги и трансакциските трошоци, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка. Добивка или загуба се признава во билансот на успех кога финансиското средства се депризнава или е оштетено, како и преку процесот на амортизација.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба

Вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи на неодредено време, но може да се продадат заради подобрување на ликвидноста, промени на каматни стапки, курс или цена на инструментот.

Финансиските вложувања расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување, која е нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. За сопственичките инструмент за кои нема активен пазар и нивната објективна вредност не може веродостојно да се утврди, се мерат според нивната набавна вредност намалена за акумулираните загуби заради обезвреднување. За останатите инструменти за кои нема активен пазар и нивната објективна вредност не може веродостојно да се утврди се користат техники на вреднување.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.10 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

Загуби заради обезвреднување се утврдуваат со поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

в) Вложувања во хартии од вредност за тргување

Вложувањата во хартии од вредност за тргување се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи определено време и да ги продаде кога за тоа ќе се создадат поволни услови.

Финансиските вложувања за тргување се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување.

Остварените добивки и загуби, како и неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот во кој настануваат.

3.11 Опрема

(1) Општа објава

Почетно, опремата се евидентира по нејзината набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, опремата се води по нејзината набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на опремата, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на опрема се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на опремата претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Опремата се амортизира поединечно, се до нејзиниот целосен отпис. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на опремата за 2015 година во однос на 2014 година се следните:

	2015	2014	2015	2014
Транспортни средства	25 %	25 %	4 години	4 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Останата опрема	10 - 25 %	10 - 25 %	4 - 10 години	4 - 10 години
Канцелариски мебел	20%	20%	5 години	5 години

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.12 Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Стапката на амортизација во 2015 година изнесува 25% годишно (2014: 25% годишно).

а) Оштетување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.13 Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети;
- Резерви за настанати, но непријавени штети;
- Резерви за повторно отворени штети;
- Резерви за трошоци за обработка на штети;
- Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети;
- Резерви за преносна премија;
- Математичка резерва.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

а) Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. При тоа, Друштвото ги зема во предвид:

- Медицински извештаи за повреди или болести;
- Судски одлуки, било да се конечни или не;
- Штети за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Останати трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

На крајот на секој период на известување, Друштвото врши анализа на претпоставките кои се користени за почетно мерење на настанатите, пријавени и неисплатени штети. Доколку има промена во проценетата вредност на идните одливи кои ќе настанат како резултат на исплата на штетата, разликата се признава веднаш, и тоа низ добивката и загубата за периодот.

Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

б) Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавените штети се пресметуваат на секој период на известување и истите се пресметани со примена на Chain-Ledder методата.

Промените во користените актуарски методи за пресметка на штетите не претставуваат промена во основите за мерење.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

в) Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета, или на крајот на периодот на известување за сите штети кои се повторно отворени до датумот кога финансиските извештаи биле авторизирани за издавање, а кои биле иницијално пријавени пред крајот на периодот на известување.

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени штети се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

г) Резерви за трошоци за обработка на штети

Друштвото креира два вида на резерви на трошоци за обработка на штети:

- Директни трошоци;
- Индиректни трошоци.

Директните трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои што е познато дека ќе настанат во текот на решавање на настанатите пријавени, но неисплатени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се мерат по недисконтиран иден очекуван одлив на економски користи.

Индиректните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети.

Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депривираат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за измирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот на депривирање (исплата), Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

д) Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик. Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор.

ѓ) Математичка резерва

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници.

Математичката резерва се пресметува со примена на нето метода, како разлика помеѓу сегашна вредност на идни обврски на осигурувачот и сегашна вредност на идни обврски на договорувачот на осигурувањето.

Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување.

Математичката резерва се пресметува за секој договор за осигурување поединечно.

3.15 Тест на адекватност на обврските

Друштвото спроведува тест за адекватност на обврските (ЛАТ) на крај на секој известувачки период. Главните анализи кои што се спроведуваат се анализи на коефициенти на штети и run-off анализи на резервите.

Доколку со ЛАТ анализата се идентификува недостаток на резерви, износот се прикажува веднаш во извештајот за сеопфатна добивка.

3.16 Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Резерви

Резервите на сигурност претставуваат неминиран капитал кој се формира со распределба од остварената добивка. Зголемувањето на резервите на сигурност се врши со распределба на најмалку една третина од остварената добивка по годишната сметка, ако таа не се користи за покривање на загубата од претходните години.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.16 Капитал (продолжува)

Средствата на резервите на сигурност Друштвото ги користи за покривање на загуби од работењето и други ризици.

Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно понатаму да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

(3) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствените акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствените акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (залог и сл) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3.17 Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности. Друштвото користи деловни простории под оперативен наем за кои се плаќаат месечни наемнини.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.18 Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето јубилејни награди и неискористен годишен одмор

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси. Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање, јубилејна награда во висина на основицата - за најмалку 10 години непрекината работа и обврска за неискористен годишен одмор според колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото има направено резервирање за ова право на вработените во износ од 196 илјади денари со 31.12.2015 година.

3.19 Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.20 Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат. Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животно осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени. Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети (ИБНР) генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации. Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

Може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така што не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба. Вредноста на резервите за непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат несреќите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети. Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети. Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на долги рокови, минимум за период од десет години, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот. Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување. Во текот на 2015 година немаше промена во претпоставките при утврдувањето на резервите по договорите за осигурување, а кои би биле материјални за финансиските извештаи.

Математичка резерва од договори за животно осигурување

Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- Гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право
- Бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници без оглед на видот на бонусот
- Сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

▫ Трошоци, вклучувајќи провизии

При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применуваат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

4.2 Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредни категории, во зависност од условите:

- При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасување, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност.
- При класификацијата на одредено средство како расположливо за продажба, Друштвото може да го чува средството до доспеаност, но доколку се појави потреба или поволни пазарни услови може да изврши продажба на истото.
- При класификација на одредено средство за тргување, Друштвото ги чува средствата со цел да оствари капитална добивка од продажба на истите доколку се појават поволни пазарни услови.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите, вложувањата и сл. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

5.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото. Друштвото активно управува со своите финансиски средства имајќи ги во предвид лимитите одредени со Законот. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ја покриваат математичката резерви на Друштвото на ден 31 декември 2015 и 2014 во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2015	Остварен износ 2014
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	2.845	2.180
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	203.178	166.758
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	862.745	669.965
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	47.013	-
Аванси	20% од м.р.	17.349	4.482
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно доволени вложувања на средства		1.133.130	843.385
Вкупно математичка резерва		1.114.771	842.591
Разлика		18.359	794

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото на ден 31 декември 2015 и 2014 во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2015	Остварен износ 2014
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	250	53
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	8.000	7.500
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	8.668	6.378
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	2.104	-
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно дозволени вложувања на средства		19.022	13.931
Вкупно нето технички резерви		12.464	12.392
Резерви за преносни премии		7.288	7.839
Резерви за бонуси и попусти			-
Резерви за штети		5.176	4.553
Други технички резерви			-
Еквилизациона резерва			-
Разлика		6.558	1.539

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарски сметки не смеат да надминат 3%, депозити во банки кои имаат издадена дозвола од НБРМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Исто така обврзниците или другите хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување.

Вложувања на средствата кои ги покриваат математичките резерви- животно осигурување, како што се авансите, не смее да надминуваат 20% од м.р.

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви- животно осигурување

На 31 декември 2015 година паричните средства во благајна и средства на банкарски сметки изнесуваат 1,3% (2014: 0,4%), депозити во банки изнесуваат 42,1% (2014: 53,8%), додека државните обврзници изнесуваат 45,6% (2014: 45,8%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 11,1% (2014: 0).

Вложување на средствата кои ги покриваат математичките резерви- животно осигурување

На 31 декември 2015 година паричните средства во благајна и средства на банкарски сметки изнесуваат 0,3% (2014: 0,3%), депозити во банки изнесуваат 17,9% (2014: 19,8%), додека државните обврзници изнесуваат 76,1% (2013: 79,4%), авансите изнесуваат 1,6% (2014: 0,5%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 4,1% (2014: 0).

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

5.1.1 Концентрација на ризик од осигурување

Ризикот од концентрација на осигурување може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали кои се поврзани, кои доколку настанат штетни настани може да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Според тоа Друштвото води посебна грижа во управување на ризикот од концентрација со тоа што прави диверзификација на портфолиото во поглед на концентрација на типови и видови на осигурителни штетни настани, географска и секторска концентрација.

Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(а) Географска и секторска концентрација

Најголемиот дел на ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Македонија, меѓутоа постои диверзифицираност во поглед на градовите низ Македонија и типовите на осигурителни настани. Друштвото внимателно ги следи ризиците кои произлегуваат од географската концентрираност и навремено реагира со соодветна стратегија на склучување или не склучување на договори за осигурување, онаму каде што е помал ризикот, односно поголем, респективно.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

(б) Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото води посебна стратегија за осигурување и реосигурување од овие ризици, според која за склучување на договор за осигурување и реосигурување, меѓу другите процедури, потребно е посебно одобрување од раководството.

Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик

5.2.1 Девизен ризик

Друштвото има трансакции во странска валута, кои произлегуваат од неговото тековно работење, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукутации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од вложувања на средства деноминирани во странска валута (државни обврзници), при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во денари на 31 декември 2015 и 2014 година по валути е следната:

2015 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	755.284	-	755.284
Обврски	18.993	-	18.993
Нето девизна позиција	736.291	-	736.291

2014 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	739.566	-	739.566
Обврски	891.783	-	891.783
Нето девизна позиција	(152.217)	-	(152.217)

Друштвото е изложено само на ЕУР.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на финансиските средства и обврски на 31 декември 2015 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	8
I. Вкупно средства	001	258.900	1.194.019	1.452.919
1. Нематеријални средства	002	1.667		1.667
2. Вложувања	003	225.118	1.138.916	1.364.034
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	654		654
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005			0
5. Одложени и тековни даночни средства	006			0
6. Побарувања	007	11.905	55.103	67.008
7. Останати средства	008	16.147		16.147
8. Активни временски разграничувања	009	3.409		3.409
II. Вкупно обврски	010	306.037	1.146.882	1.452.919
1. Капитал и резерви	011	289.713		289.713
2. Субординирани обврски	012			0
3. Бруто технички резерви	013	-	1.127.889	1.127.889
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	0		0
5. Останати резерви	015	196		196
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.220		1.220
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017			0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	14.908	18.993	33.901
9. Пасивни временски разграничувања	019			0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	-47.137	47.137	0

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на финансиските средства и обврски на 31 декември 2014 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	8
I. Вкупно средства	001	418.511	739.567	1.158.078
1. Нематеријални средства	002	1.920		1.920
2. Вложувања	003	378.937	714.914	1.093.851
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004		42	42
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување	005			0
5. Одложени и тековни даночни средства	006			0
6. Побарувања	007	23.213	24.611	47.824
7. Останати средства	008	11.089		11.089
8. Активни временски разграничувања	009	3.352		3.352
II. Вкупно обврски	010	266.294	891.784	1.158.078
1. Капитал и резерви	011	261.709		261.709
2. Субординирани обврски	012			0
3. Бруто технички резерви	013		855.026	855.026
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014			0
5. Останати резерви	015	100		100
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	3.223		3.223
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017			0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	1.262	36.758	38.020
9. Пасивни временски разграничувања	019			0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	152.217	-152.217	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	2015	2014	2015	2014
ЕУР	471	(1.522)	(471)	1.522
Нето ефект	471	(1.522)	(471)	1.522

5.2.2 Ризик од промени на цените

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на објективната вредност на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот. Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата и истиот е надвор од контрола на Друштвото.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека најголем број од осигурениците се разни правни друштва и физички лица во РМ.

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на комитенти. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	2015	31 декември 2014
Финансиски средства		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	598.588	567.303
Финансиски вложувања расположливи за продажба	487.769	245.214
Финансиски вложувања за тргување	49.118	3.394
Депозити, заеми и останати пласмани	228.559	277.940
Побарувања за премии	28.619	24.611
Други побарувања	38.388	23.213
Пари и парични еквиваленти	13.186	6.376
	1.444.227	1.148.051

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2015 и 2014 година, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 41,5% (2014: 49,4%) се однесуваат на Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање, 33,8% (2014: 21,4%) се однесуваат на Финансиски вложувања расположливи за продажба, додека 15,8% (2014: 24,2%) се однесуваат на орочени депозити.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност, т.е. државни записи и обврзници издадени од Република Македонија. Во 2015 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата и го додели ББ+ кредитниот рејтинг на Република Македонија.

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во големи, средни и мали банки во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРМ.

Менаџментот е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии и вложивања во финансиски инструмент.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2015 е како што следи

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	16.268	-	16.268
Доспеани и оштетени побарувања	17.897	5.546	12.351
	34.165	5.546	28.619

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2014 е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	15.234	-	15.234
Доспеани и оштетени побарувања	13.029	3.652	9.377
	28.263	3.652	24.611

Старосната струка на доспеаните побарувања по премии за годините кои завршуваат на 31 декември 2015 и 2014 година е како што следи:

Доспевање на побарувањата по премии (бруто):

	2015	2014
Недоспеани	-	-
Од 0-31 дена	16.268	15.234
Од 30-60 дена	6.496	5.595
Од 61-120 дена	4.591	3.503
Од 121-270 дена	6.810	3.926
Од 271-365 дена	0	1
Над 365 дена	0	4
	34.165	28.263

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.4 Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или има пласирано депозити во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото има пласирано средства во вид на депозити во банки, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	<u>31 Декември 2015</u>	<u>31 Декември 2014</u>
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	19	11
- Побарувања од осигурување	28.619	24.611
- Останати побарувања	38.388	26.565
	<u>67.026</u>	<u>51.187</u>
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Парични средства	13.186	6.365
- Депозити во банки	211.210	273.458
	<u>224.396</u>	<u>279.823</u>
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Вложувања во записи		-
- Вложувања во државни обврзници	1.030.052	812.516
- Дадени позајмици	17.349	4.482
	<u>1.047.401</u>	<u>816.998</u>
	<u>1.338.823</u>	<u>1.148.008</u>
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски за штети		-
- Останати тековни обврски	33.901	38.850
	<u>33.901</u>	<u>38.850</u>
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Обврски за лизинг	1.400	2.394
	<u>1.400</u>	<u>2.394</u>
	<u>35.301</u>	<u>41.244</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.4 Каматен ризик (продолжува)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 2% процентни поени на каматните стапки на дадените депозити. Анализата е направена на салдата на депозити во банки на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 10%		Намалувања за 10%	
	2015	2014	2015	2014
Депозити во банки	1.416	5.469	(1.416)	(5.469)
Нето ефект	1.416	5.469	(1.416)	(5.469)

5.5 Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2015 година според нивната доспеаност во илјади денари:

	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	13.186	-	-	-	13.186
Побарувања од осиг.	28.619	-	-	-	28.619
Останати побарувања	6.020	458	31.910	-	38.388
Дадени позајмици	-	-	4.566	12.783	17.349
Депозити во банки	107.190	-	15.042	88.978	211.210
Вложувања	-	-	36.305	993.747	1.030.052
	155.015	458	87.823	1.095.508	1.338.804
Останати обврски	33.901	-	-	-	33.901
Обврски за лизинг	76	152	608	564	1.400
	33.977	152	608	564	35.301

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.5 Ликвидносен ризик (продолжува)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2014 година според нивната доспеаност:

	<u>До 1 месец</u>	<u>1-3 мес.</u>	<u>3-12 мес.</u>	<u>Над 12 мес.</u>	<u>Вкупно</u>
Парични средства	6.376	-	-	-	6.376
Побарувања од осиг.	24.611	-	-	-	24.611
Останати побарувања	2.968	410	23.152	35	26.565
Дадени позајмици	-	-	2.280	2.202	4.482
Депозити во банки	9.998	6.000	72.500	184.960	273.458
Вложувања	3.394		281.189	531.327	815.910
	<u>47.347</u>	<u>6.410</u>	<u>379.121</u>	<u>718.524</u>	<u>1.151.402</u>
Останати обврски	38.849	-	-	100	38.949
Обврски за лизинг	122	158	683	1.431	2.394
	<u>38.971</u>	<u>158</u>	<u>683</u>	<u>1.531</u>	<u>41.343</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.6 Даночен ризик

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на составување на финансиските извештаи за 2015 година, не е извршена контрола од страна на УЈП на данокот од добивка и на персоналниот данок на доход за 2015 година.

5.7 Управување со ризикот од капитал

Агенцијата за супервизија на осигурување како главен регулатор ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е должно да ја одржува стапка на адекватност на капиталот во однос на обемот на работа и класите на осигурување во рамките на осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивот на маргината на солвентност.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на Друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и придонесите, како и дивиденда предвидена за исплата), доколку е потврдена од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото следните ставки се сметаат за одбитни:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото, кој не смее да биде повисок од 50% од основниот капитал) се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- премии од емитирани кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

Адекватноста на одржувањето на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од страна на раководството на Друштвото.

Табелата подолу ја дава пресметката на вкупниот капитал и односот со маргината на солвентност и гарантниот фонд на Друштвото на ден 31 декември 2015 и 2014 во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.7 Управување со ризикот од капитал (продолжува)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
1. Капитал		
а) Уплатен акционерски капитал	184.132	184.132
б) Резерви	37.087	30.474
в) Нераспоредена добивка	50.256	37.030
г) Откупени сопствени акции (-)	(9.766)	(9.766)
д) Нематеријални средства (-)	(1.667)	(1.920)
ѓ) Акумулирана и тековна загуба (-)	-	-
Вкупно капитал	<u>260.042</u>	<u>239.950</u>
2. Маргина на солвентност	71.077	58.530
3. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	<u>184.784</u>	<u>184.444</u>
4. Вишок на капитал над маргина на солвентност	<u>188.965</u>	<u>181.420</u>
5. Вишок на капитал над гарантен фонд	<u>75.258</u>	<u>55.506</u>

Потребното ниво на маргина на солвентност пресметано согласно Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 71.077 илјади МКД.

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од добиените резултати.

Гарантниот фонд изнесува 1/3 од маргината на солвентност, но не понизок од износот според кој Друштвото има добиено дозвола за работа, а тој изнесува 3.000.000 ЕУР.

5.8 Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење исклучиво со сопствени средства поради што не користи краткорочни или долгорочни кредити и заеми од банки и други друштва. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по договорни услови. Утврдувањето на објективната вредност се базира на пазарните вредности на средствата и обврските кои во билансот на состојба не се презентирани по објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба.

Друштвото ги класификува финансиските средства и обврски согласно хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните импути за вреднување се јавно достапни или не, согласно која постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. На датумот на билансот на состојба Друштвото има класификувано финансиски инструменти во оваа категорија, во износ од МКД 49.118 илјади.

Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котирани цени на активен пазар за слични финансиски инструменти, или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). Друштвото има класификувано инструменти во ниво 2 и тоа вложувањата во Државни обврзници со и без девизна клаузула во износ од 487.769 илјади МКД. Вреднувањето на Државните записи се спроведува со примена на техники за вреднување коишто како влезни информации ги користат пазарните каматни стапки достапни на примарниот пазар за Државни хартии од вредност, спред кои пазарната вредност е приближно еднаква на сметководствента поради што нема движење во ревалоризационата резерва.

Ниво 3 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти коишто не можат да се следат и да се потврдат на активни пазари. Друштвото нема класификувано инструменти во ниво 3.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ (продолжува)

Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

2015 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	487.769	-	487.769
Финансиски вложувања за тргување	49.118	-	-	49.118
Вкупно	49.118	487.769	-	536.887

2014 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	245.214	-	245.214
Финансиски вложувања за тргување	3.394	-	-	3.394
Вкупно	3.394	245.214	-	248.608

Нема рекласификација и движење од едно во друго ниво од 2014 во 2015.

7. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото во текот на своето работење не е организирано во посебни сегменти, ниту како деловни (бизнис) сегменти, ниту како географски сегменти.

Поради ова, не се врши сегментно презентирање на работењето на Друштвото.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА ОД ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Бруто полисирана премија за осигурување	484.429	384.707
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	(1.473)	(1.861)
Промена во бруто резервите за преносна премија	(61)	(1.216)
Промена во бруто резервите за преносна премија-дел за реосигурување	<u>612</u>	<u>(85)</u>
	<u>483.507</u>	<u>381.545</u>

8.1 ПОЛИСИРАНИ ПРЕМИИ ПО ВИДОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Полисирана премија за осигурување на живот	458.491	362.163
Полисирана премија за осигурување од незгода	19.002	16.561
Полсирана премија за осигурување од ТБС	<u>6.936</u>	<u>5.983</u>
	<u>484.429</u>	<u>384.707</u>

9. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Приходи од камати	49.789	38.623
Приходи од амортизација на дисконт на обврзници	2.711	5.981
Позитивни курсни разлики	7.038	4.230
Капитална добивка	2.076	6.753
Нереализирани добивки	<u>18</u>	<u>14</u>
Вкупно	<u>61.632</u>	<u>55.601</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

9а. ПРИХОДИ ОД КАМАТИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Приходи од камати од депозити од математичка резерва	4.756	7.479
Приходи од камати од депозити од техничка резерва	364	291
Приходи од камати од депозити од редовна сметка	231	1.927
Приходи од камати од државни обврзници од математичка резерва	34.982	22.326
Приходи од камати од државни обврзници од технички резерва	483	204
Приходи од камати од државни обврзници од редовна сметка	8.530	6.174
Приходи од камати од дадени заеми	443	222
Вкупно	<u>49.789</u>	<u>38.623</u>

9б. ПРИХОДИ ОД АМОРТИЗАЦИЈА НА ДИСКОНТ НА ОБВРЗНИЦИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Приходи од амортизација на дисконт на државни обврзници - вложувања кои ја покриваат математичката резерва	2.319	4.019
Приходи од амортизација на дисконт на државни обврзници - вложувања кои ја покриваат техничката резерва	88	113
Приходи од амортизација на дисконт на државни обврзници - вложувања од редовните средства	304	1.849
Вкупно	<u>2.711</u>	<u>5.981</u>

10. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Приходи од отпис на обврски	138	3
Приходи од продажба на материјални средства	281	-
Приходи по основ на казни и надоместоци	-	44
Останати приходи	164	19
Вкупно	<u>583</u>	<u>66</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

11. НАСТАНАТИ ШТЕТИ, НЕТО

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Бруто исплати на осигуреници:	76.226	43.502
Исплатени штети по основ на осигурување на живот	2.104	1.486
Исплатени штети по основ на осигурување од незгода	6.444	4.037
Исплатени штети по основ на осигурување од ТБС	1.700	1.289
Исплатени штети по основ на доживување	31.240	3.345
Исплатени штети по основ на бонус за породување	3.115	2.609
Исплатени штети по основ на откуп	31.318	30.527
Исплатени трошоци за проценка на штети	305	209
Промена во бруто резерви за штети	622	2.825
Промена во бруто резерви за настанати пријавени	442	1.143
Промена во бруто резерви за настанати непријавени штети	180	1.682
Вкупно	76.848	46.327

12. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Промени во бруто математичка резерва за животно осигурување	203.150	179.093
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	52.579	36.703
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	1.647	1.507
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	1.139	2.620
Промена во математичка резерва за ризико осигурување	59	(4)
Промена во математичка резерва за круг на живот	239	-
Промена во математичка резерва за истечени а неисплатени полиси	10.487	-
Промени во бруто математичката резерва за ДОС	2.879	(9.484)
Вкупно	272.179	210.435

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Провизија	84.422	82.302
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	13.434	10.115
Трошоци за маркетинг	5.183	5.009
Трошоци за ваучери за осигурување	189	5.904
Трошоци за печатење на прирачници за продажба	1.878	1.728
Останати трошоци за стекнување	4.754	2.292
Трошоци за стекнување	<u>109.860</u>	<u>107.350</u>
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	3.151	2.864
Трошоци за бруто плати на вработените	14.478	16.049
Трошоци за вработени по основ на колективен договор	341	378
Останати трошоци за вработени	-	262
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	1.584	1.581
Трошоци за наемнина на деловен простор	3.887	3.570
Трошоци за репрезентација	2.721	3.614
Трошоци за обуки и услуги од други организации	12.578	5.089
Останати административни трошоци	5.014	9.676
Административни трошоци	<u>43.754</u>	<u>43.083</u>
Вкупно	<u>153.614</u>	<u>150.433</u>

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Негативни курсни разлики	6.116	4.956
Камата за финансиски лизинг	156	205
Вкупно	<u>6.272</u>	<u>5.161</u>

15. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Трошоци за платени судски спорови	2	31
Трошоци од минати години	169	29
Останати трошоци	-	-
Вкупно	<u>171</u>	<u>60</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

16. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Тековен данок од добивка	4.197	3.768
Вкупно	4.197	3.768
Усогласување на законска со ефективна даночна стапка:		
Непризнаени расходи	9.766	14.072
Бруто добивка	<u>32.201</u>	<u>23.607</u>
Даночна основа	41.967	37.679
Пресметан данок од добивка по 10%	<u>4.197</u>	<u>3.768</u>
Добивка пред оданочување	32.201	23.607
Ефективна даночна стапка	<u>13,03%</u>	<u>15.96%</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

17. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА

	Нематеријалн и средства	Опрема	Вкупно
Набавна вредност на 01.01.2014	1.394	14.028	15.422
Набавки	2.091	1.254	3.345
Намалување	(263)	-	(263)
Расход	-	-	-
Состојба на 31.12.2014	3.222	15.282	18.504
Набавки	528	619	1.147
Намалување	-	(827)	(827)
Расход	-	-	-
Состојба на 31.12.2015	3.750	15.074	18.823
Акумулирана амортизација			
на 01.01.2014	941	8.329	9.270
Амортизација за 2014	547	2.241	2.788
Намалување	(186)	-	(186)
Расход	-	-	-
Состојба на 31.12.2014	1.302	10.570	11.872
Амортизација за 2015	781	2.370	3.151
Намалување	-	(827)	(827)
Расход	-	-	-
Состојба на 31.12.2015	2.083	12.113	14.196
Нето сегашна вредност на:			
- 31 декември 2015	<u>1.667</u>	<u>2.961</u>	<u>4.628</u>
- 31 декември 2014	<u>1.920</u>	<u>4.712</u>	<u>6.632</u>

Друштвото не располага со сопствен деловен простор односно користи простор земен под оперативен наем за кој се плаќа месечна закупнина (Види: Белешка 12).

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

18. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	598.588	567.303
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	598.588	567.303
Финансиски вложувања расположиви за продажба	487.769	245.214
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	487.769	245.214
Финансиски вложувања за тргување	49.118	3.394
Депозити, заеми и останати пласмани	228.559	277.940
Дадени депозити	211.210	273.458
Заеми обезбедени со хипотека	17.349	4.482
Вкупно	1.364.034	1.093.851

18.1 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност	600.930	576.360
Дисконт на обврзници	(2.342)	(9.057)
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	598.588	567.303

18.2 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност	487.817	245.028
Дисконт	(48)	-
Премија	-	186
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	487.769	245.214

18.3 ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Депозити во банки:		
Стопанска Банка АД Скопје	-	71.000
Комерцијална Банка АД Скопје	-	20.000
Охридска Банка АД Охрид	-	20.200
Шпаркасе Банка АД Скопје	-	162.258
Стопанска Банка АД Битола	178.210	-
Халк Банка АД Скопје	33.000	-
Прокредит Банка АД Скопје	211.210	273.458
Дадени заеми на осигуреници	17.349	4.482
Вкупно	228.559	277.940

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

18. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (продолжува)

Заклучно со 31 декември 2015 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници РМДЕН купени на македонската берза кои имаат рокови на доспевање од 1 до 4 години, како и вложувања во државни обврзници издадени од Министерството за финансии на РМ со рокови на доспевања од 1 до 15 години во износ од 1.086.358 илјади МКД (2014: 812.517 илјади МКД).

На ден 31 декември 2015 година, Друштвото има вложувања во удели во отворени инвестициски фондови (парични фондови) кои се регистрирани и работат на територијата на РМ во износ од 49.118 илјади МКД (2014: 3.394 илјади денари).

Заклучно со 31 декември 2015 година, Друштвото има орочени депозити во банки на износ од 211.210 илјади денари (2014: 273.458 илјади денари) со рок на орочување од 8 дена - 36 месеци, и каматни стапки кои се движат од 0.07% до 4.50% годишно (2013: од 4,00% до 5.35% годишно). Друштвото остварува приходи од камати од ваквите депозити и истите се прикажани во рамките на приходи од вложувања.

19. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Побарувања за ненаплатена премија	34.165	28.263
Исправка на вредност на побарувања	(5.546)	(3.652)
Вкупно	<u>28.619</u>	<u>24.611</u>

20. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Побарувања по основ на:		
Камати од депозити	1.242	300
Камати од државни обврзници	31.950	22.716
Побарувања од непосредни работи на осигурување	4.730	-
Останати побарувања	466	197
Вкупно	<u>38.388</u>	<u>23.213</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015
(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

21. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2015	2014
Денарски сметки во банки	10.059	4.132
Денарски сметки во банки(математичка резерва)	2.845	2.180
Денарски сметки во банки(техничка резерва)	250	53
Благајна	19	11
Девизна сметка	12	-
Вкупно	13.185	6.376

22. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	2015	2014
Побарувања по основ на:		
Одложени трошоци на стекнување до една година	2.436	2.267
Одложени трошоци за стекнување - вредносни ваучери	-	90
Одложени трошоци на стекнување до една година - поврзани субјекти	71	71
Одложени трошоци на повеќе години	36	71
Останати пресметани приходи и одложени	866	853
Вкупно	3.409	3.352

23. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2015	2014	2015	2014
	Бр. на акции	Бр. на акции	(000) МКД	(000) МКД
Обични акции	30.000	30.000	184.132	184.132
Вкупно	30.000	30.000	184.132	184.132

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2015 и 2014 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следува:

	31 декември 2015 година		31 декември 2014 година	
	Број на акции	% на Учество	Број на акции	% на Учество
Кроациа Осигурување дд, Загреб	28.500	95%	28.500	95 %
Сопствени акции	1.500	5%	1.500	5%
Вкупно	30.000	100%	30.000	100%

Според Одлука на Собрание на акционери на Друштвото донесена во 2012 година и по спроведена постапка, на почетокот на 2013 година извршено е отуѓување на 750 сопствени обични акции на акционерот Кроациа Осигурување дд Загреб. Продажната вредност на акциите изнесува 105 ЕУР по акција, односно вкупна продажна вредност од 78.750 ЕУР или 4.843 илјади МКД. Акциите кои биле предмет на продажба претставуваат 2.5% од основната главнина на Друштвото, со што вкупното учество на акции кои ќе ги поседува Кроациа Осигурување дд Загреб

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

изнесува 95%. Ваквата промена е регистрирана кај сите надлежни институции во јануари 2013 година.

24. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Запишан капитал	184.132	184.132
Запишан капитал од обични акции	184.132	184.132
Ревалоризациона резерва	0	0
Финансиски вложувања	0	0
Резерви	27.321	20.708
Законски резерви	37.087	30.474
Откупени сопствени акции	(9.766)	(9.766)
Нераспоредена нето добивка	50.256	37.030
Добивка за тековниот пресметковен период	28.004	19.839
Вкупно	<u>289.713</u>	<u>261.709</u>

25. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Бруто резерви за преносни премии	7.942	7.881
Бруто математичка резерва	1.114.771	842.591
Бруто резерви за штети	5.176	4.553
Вкупно	<u>1.127.889</u>	<u>855.025</u>

25.1 Движење на бруто математичката резерва

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Состојба на математичка резерва на почеток на годината	842.591	632.156
Промени во бруто математичка резерва за животно осигурување	203.151	179.093
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	52.581	36.703
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	1.648	1.507
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	1.140	2.620
Промена во математичка резерва за ризико осигурување	60	(4)
Промена во математичка резерва за круг на живот	232	-
Промени во бруто математичката резерва за ДОС	2.880	(9.484)
Промени во бруто математичката резерва за истечени а неисплатени полиси	10.488	-
Состојба на бруто математичка резерва на крај на годината	<u>1.114.771</u>	<u>842.591</u>

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

процентите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници. Вкупните технички резерви на Друштвото се потврдени од страна на овластен независен актуар.

26. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Обврски за данок од резултатот	1.220	3.108
Останати даночни обврски	-	115
Вкупно	<u>1.220</u>	<u>3.223</u>

27. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Обврски по основ на провизија на посредници	10.820	15.141
Обврски по основ на однапред уплатена премија за животни осигурувања	18.621	17.032
Обврски по основ на уплатен капар за животни осигурувања	1.205	2.135
Обврски по основ на финансиски лизинг	1.400	2.394
Останати обврски	1.855	1.318
Вкупно	<u>33.901</u>	<u>38.020</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

28. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото во текот на своето работење е поврзано со своето матично друштво, како и со останатите друштва кои се поврзани со матичното друштво.

Трансакциите со овие поврзани субјекти се како што следува:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Побарувања од:		
Кроација Осигурување дд, Загреб	-	-
Кроација Лјубушки, Босна и Херцеговина	-	-
Кроација Лојд дд, Загреб	-	-
Кроација Осигурување неживотно осигурување Скопје	71	71
Вкупно	<u>71</u>	<u>71</u>
Обврски кон:		
Кроација Осигурување дд, Загреб	-	-
Кроација Лјубушки, Босна и Херцеговина	-	-
Кроација Лојд дд, Загреб	-	-
Кроација Осигурување неживотно осигурување Скопје	0	23
Вкупно	<u>0</u>	<u>23</u>
Расходи:		
Кроација Лојд дд, Загреб	-	-
Кроација Лјубушки, Босна и Херцеговина	-	-
Кроација Осигурување дд, Загреб	-	-
Кроација Осигурување Неживотно осигурување Скопје	(242)	(428)
Исплати на менаџмент	(4.442)	(576)
Вкупно	<u>(4.684)</u>	<u>(1.004)</u>
Приходи:		
Кроација Осигурување дд, Загреб	-	-
Кроација Лјубушки, Босна и Херцеговина	-	-
Кроација Лојд дд, Загреб	-	(1.846)
Кроација Осигурување Неживотно осигурување Скопје	154	154
Вкупно	<u>154</u>	<u>(1.692)</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2015

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

29. НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ

Неизвесни обврски

Друштвото се јавува како тужена странка во еден судски постапки со вкупна вредност на правните спорови од 37 илјади денари. За овој судски процес Друштвото има издвоено резерви.

30. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

По 31 декември 2015 година - датумот на известување, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, не се настанати настани кои би можеле да предизвикаат корекции на овие финансиски извештаи, ниту пак материјално значајни настани кои наметнуваат потреба од промена на финансиските извештаи.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД
Друштво за осигурување на живот - Скопје

ДОДАТОК 1

**Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај
за работењето согласно одредбите на ЗТД**

Согласно член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476, став 6 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на Друштвото за деловната година.

Согласно член 477, став 6 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на Друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото (Биланс на состојба и Биланс на успех) и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Кроациа Осигурување АД Скопје

Извршен Директор

Вилма Учета Дузлева

